

Bruksela, 7 czerwca 2024 r.
(OR. en)

10676/24

SOC 422	JEUN 125
EMPL 243	STATIS 74
EDUC 199	ELARG 76
SAN 318	COMPET 618
ECOFIN 641	MI 575
GENDER 110	MAP 23
ANTIDISCRIM 94	DIGIT 153
FREMP 285	ENV 584
MIGR 260	IND 298

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Deklaracja z La Hulpe w sprawie przyszłości Europejskiego filaru praw socjalnych – <i>Zatwierdzenie</i>

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wspomnianą deklarację do zatwierdzenia na posiedzeniu Rady (EPSCO), które odbędzie się 20 czerwca 2024 r.

Deklaracja z La Hulpe w sprawie przyszłości Europejskiego filaru praw socjalnych

La Hulpe, Belgia

16 kwietnia 2024 r.

Deklaracja z La Hulpe w sprawie przyszłości Europejskiego filaru praw socjalnych*

Preambuła

Zaangażowanie na rzecz europejskiego modelu społecznego

1. Podkreślamy znaczenie jedynej w swoim rodzaju europejskiej społecznej gospodarki rynkowej, która łączy działania na rzecz wysoce produktywnej, konkurencyjnej, innowacyjnej oraz atrakcyjnej dla inwestycji gospodarki, wspieranej przez dynamiczny jednolity rynek, i która zmierza do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysokiego poziomu ochrony. Znaczenie niektórych tych kluczowych elementów podkreślono również w art. 3 TUE i w art. 151 TFUE. Jesteśmy niezmiennie zaangażowani w działania na rzecz Europy socjalnej, z myślą o dokonywaniu społecznych i gospodarczych postępów, zapewnieniu wszystkim równych szans, wysokiej jakości zatrudnienia i sprawiedliwych warunków pracy, ograniczaniu ubóstwa i nierówności oraz wspieraniu sprawiedliwej i uczciwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, w oparciu o Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, Europejską kartę społeczną Rady Europy i Deklarację na rzecz przyszłości pracy z okazji stulecia MOP.

Unijne państwa opiekuńcze: odporność w obliczu trudności

2. W ostatnich latach Unia Europejska musiała stawiać czoła bezprecedensowej serii kryzysów i wyzwań, takich jak pandemia COVID-19, szybko postępujący kryzys klimatyczny i degradacja środowiska, skutki rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, zmiany kontekstu geopolitycznego, rosnąca globalna konkurencja i związana z tym erozja bazy przemysłowej UE oraz gwałtowny wzrost inflacji i wynikający z niej kryzys związany z kosztami utrzymania. Dobrze funkcjonujące rynki pracy, odporne przedsiębiorstwa, atrakcyjne otoczenie inwestycyjne, solidne systemy opieki zdrowotnej, inkluzywne systemy ochrony

*Niniejsza deklaracja stanowi także wkład w program strategiczny Rady na lata 2024–2029, a dodatkowo przedstawia kontekst dla nowego ładu na rzecz europejskiej konkurencyjności, wpisując się w dyskusję nad nim.

socjalnej oraz dostęp do przystępnych cenowo i wysokiej jakości usług publicznych i usług świadczonych w interesie ogólnym odegrały zasadniczą rolę w łagodzeniu skutków tych kryzysów – ochroniły miliony osób, przedsiębiorstw i miejsc pracy oraz wzmocniły odporność naszej gospodarki, umożliwiając szybką odbudowę.

Kompas: Europejski filar praw socjalnych

3. Od jego proklamacji przez Parlament Europejski, Radę Unii Europejskiej i Komisję Europejską w 2017 r. Europejski filar praw socjalnych służy za kompas zapewniający wskazówki w zakresie radzenia sobie ze wspólnymi wyzwaniami w dziedzinie zatrudnienia i umiejętności oraz wyzwaniami społecznymi oraz w zakresie wspierania pozytywnej konwergencji w obszarze warunków pracy i życia w Unii. Na szczęblu unijnym Europejski filar praw socjalnych nie pociąga za sobą rozszerzenia kompetencji Unii ani zadań przyznanych na mocy traktatów. Powinien być on wdrażany w granicach tych kompetencji. Jak potwierdzili przywódcy UE w deklaracji z Porto w 2021 r., wdrażanie filaru na szczęblu Unii i państw członkowskich – z należyтым uwzględnieniem stosownych kompetencji i zasad pomocniczości i proporcjonalności – jest wspólnym zobowiązaniem politycznym i wspólną odpowiedzialnością polityczną. 20 zasad filaru ma zostać wdrożonych z należyтым uwzględnieniem różnych kontekstów społeczno-gospodarczych, różnorodności systemów krajowych oraz roli i autonomii partnerów społecznych.

Finansowanie Europejskiego filaru praw socjalnych

4. Podkreślamy, że dokonywanie postępów we wdrażaniu filaru na odpowiednim szczęblu powinno pozostać jednym z kluczowych priorytetów Unii Europejskiej, państw członkowskich, a także krajów kandydujących. Sprawą najwyższej wagi jest osiągnięcie określonych w 2021 r. głównych celów UE na 2030 r. w zakresie zatrudnienia, szkolenia i ograniczania ubóstwa. Filar nadal zapewnia wytyczne pozwalające radzić sobie z współczesnymi megatrendami i kształtować związane z nimi działania polityczne. W warunkach transformacji cyfrowej i ekologicznej filar wzmacnia ochronę praw pracowniczych, równość płci, równe szanse w zakresie nabywania umiejętności oraz zmiany i podnoszenia kwalifikacji, sprawiedliwe warunki pracy, odpowiednią ochronę socjalną i włączenie społeczne, a także dostępność opieki zdrowotnej. Jest dla nas kompasem umożliwiającym sprawiedliwą transformację i zapewniającym, że nikt nie zostanie pominięty. W warunkach postępujących zmian demograficznych filar oferuje ramy dostosowywania polityk, wspierania rodzin, promowania aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu oraz zaspokajania zróżnicowanych potrzeb zmieniającej się siły roboczej i starzejącego się społeczeństwa, przy jednoczesnym zapewnieniu przestrzegania zasad międzypokoleniowej sprawiedliwości i solidarności.

5. W obliczu tych przemian potwierdzamy przysługujące każdej osobie prawo i swobodę dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i usług świadczonych w interesie ogólnym, w tym usług społecznych i usług podstawowych, które mają kluczowe znaczenie zarówno dla spójności społecznej i terytorialnej, jak i dla zrównoważonej konkurencyjności.
6. Przypominamy, że postęp gospodarczy jest nierozzerwalnie związany z postępowaniem społecznym, a Europejski filar praw socjalnych jest częścią szerszej zakrojonych wysiłków mających na celu stworzenie modelu bardziej inkluzywnego i zrównoważonego wzrostu; filar przyczynia się również do realizowania celów zrównoważonego rozwoju. Sprzyja to spójności społecznej i terytorialnej i przyczynia się do poprawy konkurencyjności Europy, dzięki czemu staje się ona lepszym miejscem dla przedsiębiorstw, w tym MŚP i przedsiębiorstw gospodarki społecznej, i lepszym miejscem do inwestowania i do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy. W obliczu spowalniającego tempa wzrostu produktywności w UE oraz utrzymujących się niedoborów siły roboczej i umiejętności, które to zjawiska negatywnie wpływają na konkurencyjność UE, przypominamy, że dobrze zaprojektowane społeczne reformy i inwestycje mogą mieć pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy, ponieważ wzmacniają kapitał ludzi i sprzyjają większej produktywności i większej podaży pracy, przyczyniając się jednocześnie do postępu społecznego.
7. W związku ze wszystkimi wyzwaniami, o których mowa powyżej, przypominamy o znaczeniu pełnej transpozycji i odpowiedniego wdrożenia szeregu inicjatyw uzgodnionych od 2017 r., a także efektywnego monitorowania, czy zachowują skuteczność. Z zadowoleniem przyjmujemy planowany na 2025 r. przegląd planu działania na rzecz filaru z 2021 r., który zapewni podstawę dalszych działań na szczeblu UE służących osiągnięciu unijnych celów na 2030 r.

Utrzymanie dialogu społecznego jako filaru demokracji

8. Zgodnie z deklaracją z Val Duchesse potwierdzamy, że skuteczny dialog społeczny na szczeblu Unii Europejskiej jest niezbędny, gdyż jest on jednym z zasadniczych elementów europejskiego modelu społecznego i naszej demokracji europejskiej. Dialog ten sprzyja poprawie warunków pracy i przyczynia się do realizacji naszego wspólnego celu, jakim jest uczynienie z UE najlepszego miejsca do życia, pracy i prowadzenia działalności gospodarczej. Podkreślamy, że dialog społeczny i rokowania zbiorowe pozostają kluczowymi narzędziami kształtowania trwających przemian. Wzywamy do wzmocnienia europejskiego międzybranżowego i sektorowego dialogu społecznego, dalszego wspierania partnerów społecznych i zawieranych przez nich umów oraz do angażowania partnerów społecznych w kształtowanie polityki UE, w tym przy realizowaniu transformacji ekologicznej.

Wzmocnienie pozycji partnerów społecznych

i rokowania zbiorowe

9. Przypominamy o znaczeniu wolności zgromadzania się i stowarzyszania się oraz przysługującego pracownikom i ich przedstawicielom prawa do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa, a także prawa do rokowań i działań zbiorowych. Związki zawodowe i organizacje pracodawców powinny korzystać z odpowiedniej ochrony przed wszelkimi formami ingerencji drugiej strony bądź jej przedstawicieli lub członków w proces ich zakładania, funkcjonowania lub zarządzania nimi.
10. Potwierdzamy nasze zobowiązanie do pełnego poszanowania prerogatyw związków zawodowych i organizacji pracodawców, jako podmiotów dialogu społecznego, oraz promowania ich roli.
11. Przypominamy o zawartych w dyrektywie w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych przepisach, których celem jest promowanie rokowań zbiorowych i stopniowe zwiększanie ich zasięgu. Oczekujemy na powołanie w niedalekiej przyszłości pełnomocnika ds. europejskiego dialogu społecznego działającego w ramach Komisji Europejskiej i na Pakt na rzecz europejskiego dialogu społecznego.

Uznanie roli społeczeństwa obywatelskiego

12. Dostrzegamy rolę społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności w zakresie polityk przyczyniających się do walki z wykluczeniem społecznym i gospodarczym oraz nierównościami oraz polityk mających wpływ na grupy niedostatecznie reprezentowane i wrażliwe. Doceniamy funkcję, jaką społeczeństwo obywatelskie pełni w naszych demokracjach, i podkreślamy znaczenie zagwarantowania przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego z myślą o zaspokajaniu potrzeb wspomnianych grup i zapewnianiu skutecznej realizacji dotyczących ich polityk.

Równe szanse i dostęp do rynku pracy

13. W związku z powszechnymi niedoborami siły roboczej i niedopasowaniem umiejętności, które to zjawiska dotyczą wszystkie państwa członkowskie, konieczne są dalsze działania promujące podejście sprzyjające uczeniu się przez całe życie, zgodnie z trójstronnym oświadczeniem z Barcelony. Prawo do wysokiej jakości i włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie, określone w zasadzie 1 Europejskiego filaru praw socjalnych, ma kluczowe znaczenie dla udzielania pomocy wszystkim osobom pracującym, bezrobotnym i biernym zawodowo i należy podejmować działania, by chronić to prawo. W szczególności podkreślamy znaczenie innowacyjnego i wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dla wszystkich. Z zadowoleniem przyjmujemy impuls powstały w wyniku Europejskiego Roku Umiejętności i zobowiązujemy

się do utrzymania umiejętności jako priorytetu politycznego oraz do przeprowadzenia aktualizacji programu na rzecz umiejętności.

14. Publiczne służby zatrudnienia odgrywają zasadniczą rolę w zaspokajaniu zarówno potrzeb osób poszukujących pracy, jak i pracodawców oraz oferowaniu im skutecznych i dostępnych usług prowadzących do zdobycia godnej pracy i wykwalifikowanego personelu, dzięki czemu obniżają się wskaźniki bierności zawodowej. Przypominamy o znaczeniu czynienia użytku z wiedzy publicznych służb zatrudnienia w celu wspierania unijnych i krajowych polityk rynku pracy i wzywamy do dalszego wspierania ich zdolności w zakresie wykorzystywania danych i technologii cyfrowych. Podkreślamy wagę pełnego spożytkowania niewykorzystanego potencjału rynku pracy, w tym poprzez wspieranie dostępu do rynku pracy i utrzymywania się na tym rynku, w szczególności z myślą o osobach długotrwale bezrobotnych, starszych pracownikach, grupach niedostatecznie reprezentowanych i grupach znajdujących się w trudnej sytuacji. Prywatne służby zatrudnienia również mają do odegrania pewną rolę w tym obszarze.
15. Jesteśmy szczególnie zdecydowani wspierać naszą młodzież i w nią inwestować, ponieważ jej dynamizm, duch przedsiębiorczości, talenty i kreatywność należą do kluczowych czynników decydujących o obecnym i przyszłym dobrobycie Europy. Podkreślamy znaczenie wzmocnionej gwarancji dla młodzieży oraz sprawiedliwych staży i przygotowania zawodowego.
16. Zobowiązujemy się zwalczać dyskryminację w społeczeństwie i na rynku pracy, w tym przy rekrutacji, oraz dążyć do urzeczywistnienia Unii równości. Wzywamy do przeprowadzenia oceny strategii antydyskryminacyjnych i ewentualnej potrzeby ich odnowienia, w tym w odniesieniu do strategii, które wygasają w 2025 r., oraz o pogłębienie prac nad unijnymi ramami na rzecz równości i ramami przeciwko dyskryminacji i rasizmowi, tak aby poprzez zastosowanie podejścia intersekcyjnego zwalczać dyskryminację ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W tym kontekście przypominamy o znaczeniu promowania równouprawnienia, włączenia społecznego i uczestnictwa Romów.
17. Dostrzegamy istotne postępy poczynione w dążeniu do osiągnięcia równości płci na szczeblu UE; postępy te należy wzmocnić, aby pokonać wszystkie pozostałe przeszkody dla równości płci i zapewnić pełne przestrzeganie praw kobiet. Apelujemy o nieustanne prowadzenie działań w obszarach ujętych w strategii na rzecz równości płci – oraz o ewentualne odnowienie tej strategii – z zastosowaniem dwutorowego podejścia, w ramach którego uwzględnianie aspektu płci jest łączone z konkretnymi środkami; wzywamy przy tym do wzmocnienia intersekcyjności. Apelujemy również o prowadzenie dalszych działań na rzecz zwalczania segregacji płciowej i likwidowania luki zatrudnieniowej, płacowej, emerytalnej i opiekuńczej między kobietami a mężczyznami oraz o wprowadzenie niezbędnych środków służących

wyeliminowaniu stereotypów płci. Wzywamy też do podjęcia zdecydowanych działań w celu zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz szkodliwych stereotypów płci.

Sprawiedliwe warunki pracy

18. Jesteśmy zdecydowani w pełni wykorzystać możliwości nowych technologii i ekosystemów cyfrowych w zakresie tworzenia innowacji oraz zwiększenia produktywności i konkurencyjności. Jednak wciąż istnieją pewne wątpliwości dotyczące stopniowego rozprzestrzeniania się – w kontekście dynamiki w miejscu pracy – pracy za pośrednictwem platform internetowych, sztucznej inteligencji i zarządzania algorytmicznego. Konieczne mogą być dalsze oceny i dodatkowe działania w celu zapewnienia sprawiedliwych warunków pracy w kluczowych dla ery cyfrowej kwestiach, takich jak telepraca, prawo do bycia offline, uwzględnianie zasady zakładającej kontrolę sprawowaną przez człowieka w odniesieniu do sztucznej inteligencji w świecie pracy, wprowadzanie uregulowań dotyczących zarządzania algorytmicznego oraz informowanie pracowników i prowadzenia z nimi konsultacji.
19. Dążymy do zwiększenia wskaźników zatrudnienia, podniesienia produktywności oraz poprawy warunków pracy i równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dialog społeczny i rokowania zbiorowe. Podkreślamy potrzebę uznawania umiejętności i kwalifikacji na terytorium UE w sposób interoperacyjny, w tym umiejętności i kwalifikacji obywateli państw trzecich. Odnotowujemy plan działania w sprawie niedoboru pracowników i umiejętności w UE. Do jego wdrożenia potrzebne są dalsze kroki na szczeblu unijnym i krajowym, przy udziale partnerów społecznych. Przyjmujemy również do wiadomości komunikat Komisji pt. „Zmiana demograficzna w Europie: zestaw narzędzi do działania”.
20. Podejmiemy działania na rzecz rozwijania sprawiedliwej i skutecznej mobilności pracowników w całej Unii Europejskiej. Inicjatywy mające na celu poprawę zdolności do wykrywania oszustw i nadużyć, a także zwiększanie potencjału krajowych inspektoratów pracy i intensyfikowanie prowadzonej przez nie współpracy transgranicznej mogą również przyczynić się do dalszej poprawy warunków życia i pracy obywateli UE i państw trzecich, a szczególną uwagę należy zwrócić na środki w dziedzinie podwykonawstwa i pracy tymczasowej. Należy popierać działania w zakresie doradztwa i wsparcia dla pracowników mobilnych, a także w zakresie poprawy dostępu pracowników, przedsiębiorstw i partnerów społecznych do informacji. Zbliżająca się ocena działalności Europejskiego Urzędu ds. Pracy stanowi okazję do zastanowienia się nad jego dalszym rozwojem, rolą i kompetencjami.
21. Choć priorytetowe znaczenie ma utrzymanie zatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy z myślą o poprawie wyników gospodarczych Unii, taką samą wagę

należy przykładać do jakości tych miejsc pracy. Godne warunki pracy są niezbędne dla przyciągnięcia i zatrzymania pracowników, natomiast silne rokowania zbiorowe, odpowiednie i sprawiedliwe wynagrodzenia, wspieranie inkluzywnego wzrostu i zapobieganie ubóstwu pracujących mają zasadnicze znaczenie dla przywrócenia udziału wynagrodzeń w gospodarce. Przypominamy o kluczowej roli partnerów społecznych w tej dziedzinie.

22. Wzmacnianie rokowań zbiorowych i dialogu społecznego oraz propagowanie zaangażowania pracowników oraz prawa pracowników i ich przedstawicieli do informacji, konsultacji i uczestnictwa mają kluczowe znaczenie dla elastycznego i inkluzywnego dostosowywania się do przyszłych zmian na europejskim rynku pracy oraz dla umożliwienia pracownikom odgrywania aktywnej roli w przygotowywaniu się do transformacji cyfrowej i ekologicznej i zarządzaniu nią. W tym kontekście zasadnicze znaczenie ma wzajemne zaufanie i współpraca między pracodawcami i pracownikami oraz ich przedstawicielami.
23. Gospodarka społeczna proponuje model rozwoju społecznego i gospodarczego, który może oferować wysokowydajną, inkluzywną i zrównoważoną działalność gospodarczą służącą wspólnemu interesowi. Uznajemy wartość dodaną zalecenia Rady w sprawie opracowania warunków ramowych gospodarki społecznej, również w kontekście manifestu z San Sebastian, a także Planu działania z Liège na rzecz gospodarki społecznej w UE.
24. W obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy potwierdzamy podejście oparte na „wizji zero” mające na celu zapobieganie zgonom związanym z pracą. Z myślą o lepszym uwzględnianiu zagrożeń psychospołecznych na przykład tych związanych z transformacją cyfrową, w tym negatywnych skutków dla zdrowia psychicznego, można rozważyć dalsze, oparte na dowodach dostosowywanie odpowiednich ram i przepisów, przy poszanowaniu roli partnerów społecznych. Co się tyczy szczególnych zagrożeń wynikających ze zmiany klimatu, takich jak stres cieplny lub ekstremalne zjawiska pogodowe, duże znaczenie ma zachęcanie do działań zapobiegawczych. Ponadto ważne jest, by przyspieszyć ustanawianie minimalnych norm dotyczących substancji niebezpiecznych oraz wspierać działania na rzecz stopniowego zastępowania takich substancji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zapobieganie nowotworom pochodzenia zawodowego. Potwierdzamy potrzebę kontynuowania wysiłków na rzecz zapobiegania przemocy i nękanii w miejscu pracy, zaradzania tym zjawiskom i ich eliminowania.
25. Doświadczenia związane z europejskim instrumentem tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE) i jego bieżąca ocena mogą dostarczyć wniosków na przyszłość.
26. Podkreślamy znaczenie wspierania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Potwierdzamy nasze zaangażowanie na rzecz realizacji odnowionych celów barcelońskich dotyczących wczesnej edukacji i opieki nad

dzieckiem oraz przypominamy o znaczeniu inwestowania w powszechnie dostępną, przystępną cenowo i wysokiej jakości opiekę nad dziećmi, m.in. poprzez zagwarantowanie profesjonalizacji siły roboczej i sprawiedliwych warunków pracy w tym sektorze. Kluczowe znaczenie ma dalsze wdrażanie i wzmacnianie europejskiej gwarancji dla dzieci, obejmujące usprawnienie jej monitorowania.

Ochrona socjalna i włączenie społeczne

27. Choć potrzebna jest ochrona stabilności fiskalnej systemów emerytalnych, konieczne są również dalsze wysiłki na rzecz poprawy adekwatności świadczeń emerytalnych. Na szczeblu UE zwiększoną komplementarność i spójność monitorowania zapewniłoby lepsze skoordynowanie publikowania Sprawozdania na temat starzenia się społeczeństwa, Sprawozdania na temat adekwatności emerytur i Sprawozdania na temat opieki długoterminowej.
28. Przy zaspokajaniu istniejących i rosnących potrzeb w sektorach zdrowia i opieki długoterminowej kluczowe znaczenie ma położenie silnego nacisku na profilaktykę oraz odpowiedni, równy i przystępny cenowo dostęp do opieki. Przy uwzględnieniu uwarunkowań krajowych i podziału kompetencji, odnośne działania mogłyby obejmować zajęcie się potrzebami siły roboczej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na szkolenia i warunki pracy, oraz wspieranie roków zbiorowych w sektorze opieki.
29. Przemiany na rynku pracy sprawiają, że rośnie potrzeba ciągłej poprawy adekwatności krajowych systemów ochrony socjalnej. W związku z tym jednym z kluczowych priorytetów jest intensyfikacja wzajemnego uczenia się i dalsze monitorowanie zalecenia Rady w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej, przy jednoczesnym poszanowaniu różnorodności krajowych systemów ochrony socjalnej.
30. Aby koordynacja zabezpieczenia społecznego była dostosowana do przyszłych wyzwań, konieczne są większa pewność prawa, większa przejrzystość i ściślejsza współpraca między państwami członkowskimi. Aby zapewnić możliwość przenoszenia praw z tytułu zabezpieczenia społecznego na terytorium Unii i uczynić nasze systemy ochrony socjalnej bardziej przyjaznymi dla mobilnych obywateli, pracowników i pracodawców oraz aby ułatwić egzekwowanie praw i zwalczać nielegalne praktyki, apelujemy o kontynuowanie działań na rzecz dalszego wdrażania i uzupełniania systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego i o stworzenie całościowej wizji w zakresie cyfryzacji.
31. Podkreślamy potrzebę zapewnienia wszystkim korzystania z prawa i swobody dostępu do łatwo dostępnych, przystępnych cenowo i wysokiej jakości usług publicznych i usług świadczonych w interesie ogólnym. Uwzględniając kontekst

krajowy, podkreślamy znaczenie inwestowania w wysokiej jakości usługi, ze zwróceniem uwagi na szczególne potrzeby grup wrażliwych.

32. Walka z ubóstwem i wysiłki na rzecz włączenia społecznego stanowią jeden z podstawowych aspektów europejskiego państwa opiekuńczego. By poczynić znaczne postępy w realizacji jednego z głównych celów UE polegającego na wyeliminowaniu wielowymiarowego problemu, jakim jest wykluczenie społeczne, przypominamy o znaczeniu zintegrowanego podejścia do walki z ubóstwem.
33. Wdrożenie zalecenia Rady w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie powinno przyczynić się do dalszego rozwoju i aktualizowania siatek bezpieczeństwa socjalnego na szczeblu krajowym, dzięki zagwarantowaniu podstawowej ochrony osobom w potrzebie i umożliwieniu im skutecznego korzystania z uprawnień, przy jednoczesnym ułatwianiu płynnego wchodzenia na rynek pracy osobom, które mogą pracować.
34. Z myślą o zapewnieniu poszanowania i promowania praw osób z niepełnosprawnościami, w zgodzie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, należy podjąć dalsze kroki w celu uwzględniania perspektywy niepełnosprawności we wszystkich politykach UE i opracowania drugiego etapu strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami.
35. Co się tyczy osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym, moglibyśmy prowadzić dalsze działania w oparciu o kompleksowe podejście do zdrowia psychicznego.
36. W wielu państwach członkowskich problemem pozostaje bezdomność, utrzymują się także wyzwania związane z przystępnością cenową mieszkań i ich dostępnością, szczególnie na obszarach miejskich, z ubóstwem energetycznym i wysokimi kosztami utrzymania mające wpływ na szerokie grono osób, ale głównie na osoby o niskich dochodach; wymaga to zintegrowanych strategii i działań następczych. Z poszanowaniem kompetencji krajowych, konieczne jest prowadzenie dalszych działań na rzecz dostępnych, wydajnych, ekologicznych i przystępnych cenowo mieszkań socjalnych, aby zaspokoić potrzeby mieszkaniowe wszystkich, wyeliminować bezdomność i promować podejście „najpierw mieszkanie”. Uznajemy znaczenie europejskiej platformy zwalczania bezdomności.

Zarządzanie

37. Ponownie podkreślamy, że europejski semestr, z jego gospodarczymi i społecznymi aspektami, powinien nadal zapewniać kluczowe ramy pozwalające monitorować wdrażanie filaru, w tym za pośrednictwem tablicy wskaźników społecznych, w celu identyfikowania zagrożeń dla pozytywnej konwergencji społecznej i monitorowania postępów w realizacji unijnych

i krajowych celów na 2030 r. w zakresie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa.

38. Uwypuklamy potrzebę kontynuowania prac na rzecz wspólnego rozumienia pojęcia inwestycji społecznych. Musimy w pełni wykorzystać potencjał polityki dotyczącej umiejętności, polityki rynku pracy i polityki społecznej w zakresie wzrostu gospodarczego, produktywności i konkurencyjności.
39. Potrzebne są wznowione wysiłki na rzecz lepszego kształtowania polityki opartej na dowodach. Przypominamy o tym, że oprócz zwiększonych możliwości wzajemnego uczenia się ważne jest opracowywanie wspólnych wytycznych dotyczących stosowania narzędzi oceny skutków i narzędzi ewaluacji. Ponadto podkreślamy potrzebę inwestowania w bardziej terminowe i zharmonizowane statystyki unijne, krajowe i dotyczące niższych szczebli oraz potrzebę ułatwienia dostępu do danych do celów opracowywania i oceny polityki, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z przepisami o ochronie danych.
40. Apelujemy o uwzględnianie Europejskiego filaru praw socjalnych we wszystkich odpowiednich dziedzinach polityki. Zapewnienie synergii polityk jest niezbędne do tego, by poprzez inwestowanie w ludzi ustanowić wydajny system wysokiej jakości. Z myślą o zagwarantowaniu, by polityki z jakichkolwiek dziedzin nie pogłębiały ubóstwa ani nierówności, przypominamy, że duże znaczenie ma większe wykorzystywanie ocen skutków dystrybucyjnych. Apelujemy o zrównoważone zamówienia publiczne, w tym z myślą o promowaniu rokowań zbiorowych. W tym kontekście można by poddać ocenie dyrektywę w sprawie zamówień publicznych i w razie potrzeby podjąć dalsze kroki.
41. W działaniach zewnętrznych UE, w tym w ramach jej polityki handlowej, należy uwzględniać Europejski filar praw socjalnych wraz z międzynarodowymi normami pracy. Z myślą o rozszerzeniu UE kluczowe znaczenie ma ściślejsza współpraca z krajami kandydującymi, mająca na celu udzielenie im pomocy we wdrażaniu dorobku socjalnego i zwiększanie pozytywnej konwergencji społecznej. Potrzebne jest również wspieranie i promowanie dialogu społecznego, partnerów społecznych i rokowań zbiorowych w krajach przystępujących. Zobowiązujemy się także do dalszej współpracy z krajami sąsiadującymi z UE, w tym za pośrednictwem Unii dla Śródziemnomorza.
42. W ramach promowania praw socjalnych UE powinna jeszcze bardziej zacieśniać współpracę z Radą Europy i promować Europejską kartę społeczną.
43. Potwierdzamy nasze zaangażowanie na rzecz MOP, w tym w odniesieniu do definiowania światowych norm, i na rzecz wartości Międzynarodowej Organizacji Pracy, i z zadowoleniem przyjmujemy udział Komisji Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i niektórych państw członkowskich w globalnej koalicji na rzecz sprawiedliwości społecznej.

Sporządzono w La Hulpe, Belgia, w dniu 16 kwietnia 2024 r.

Roberta Metsola,
przewodnicząca Parlamentu Europejskiego

Ursula von der Leyen,
przewodnicząca Komisji Europejskiej

Oliver Röpké,
przewodniczący Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Alexander De Croo,
premier Królestwa Belgii
W imieniu Królestwa Belgii, Republiki Bułgarii, Republiki Czeskiej, Królestwa Danii,
Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Estońskiej, Irlandii, Republiki Greckiej,
Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Republiki Chorwacji, Republiki Włoskiej,
Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Wielkiego
Księstwa Luksemburga, Węgier, Republiki Malty, Królestwa Nederlandów,
Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Portugalskiej, Rumunii, Republiki Słowenii,
Republiki Słowackiej, Republiki Finlandii

Pierre-Yves Dermagne,
wicepremier Królestwa Belgii

Frank Vandebroucke,
wicepremier Królestwa Belgii

Esther Lynch,
sekretarz generalna Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych

Valeria Ronzitti,
sekretarz generalna SGI Europe

Véronique Willems,
sekretarz generalna SMEunited

Heather Roy,
przewodnicząca Platformy Społecznej